

Latvijas Republikas tiesībsargs

Baznīcas iela 25, Rīga, LV-1010, tālr.: 67686768, fakss: 67244074, e-pasts: tiesibsargs@tiesibsargs.lv, www.tiesibsargs.lv

Rīgā

2019.gada 23.maijā Nr.1-5/84

**Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes
priekšniekam Andrim Zellim**

kanc@zemgale.vp.gov.lv

Zināšanai: **Valsts policijas
Zemgales reģiona pārvaldes
Tukuma iecirkņa
priekšniekam Janekam Baham**
janeks.bahs@zemgale.vp.gov.lv

*Par vizīti Tukuma iecirkņa
īslaicīgās aizturēšanas vietā*

2019.gada 29.aprīlī Tiesībsarga biroja Prevencijas daļas vadītāja Liene Namniece, Pilsonisko un politisko tiesību nodaļas juridiskais padomnieks Juris Siļčenko un vecākais jurists Matīss Malojlo bez iepriekšēja brīdinājuma apmeklēja Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Tukuma iecirkņa īslaicīgās aizturēšanas vietu (turpmāk – ĪAV). Pārbaudē piedalījās Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Tukuma iecirkņa un ĪAV darbinieki (*V.Uzvārds*), (*V.Uzvārds*) un (*V.Uzvārds*).

Tiesībsarga biroja darbinieki apskatīja Tukuma ĪAV, veica pārrunas ar iecirkņa un ĪAV amatpersonām un intervēja vienu kriminālprocesuālā kārtībā ievietotu personu.

ĪAV vispārējie apstākļi

Tukuma ĪAV kopumā ir sliktā vispārējā stāvoklī un tā uzlabošanai noteikti ir nepieciešams remonts. Par minēto liecināja nodrupušais sienu un griestu apmetums, nolietotais grīdas segums. Minētais tika konstatēts jau 2017.gada vizītes laikā Tukuma ĪAV, uz ko Tukuma iecirkņa priekšnieks norādīja, ka ir iesniegts projekts būvvaldē par visa Tukuma iecirkņa pārbūvi. Tomēr līdz pat apmeklējuma brīdim ēkas remonts nav uzsākts un ĪAV apstākļi nav mainījušies.

Tukuma ĪAV ir 7 kameras, kurās kopumā var tikt ievietotas 17 personas. Kriminālprocesa likuma paredzētajā kārtībā ievietotās personas tiek izvietotas atsevišķi no administratīvi arestētajiem.

Tāpat ĪAV ir procesuālo darbību telpa, tualetes telpa, mazgāšanās telpa, atsevišķa virtuves telpa darbinieku vajadzībām, gultas piederumu noliktava, telpa biometrijas datu iegūšanai un aizturēto fotografēšanai.

Vienlaikus uzmanību pievērša procesuālo darbību telpa, kas atrodas Tukuma iecirknī blakus dežūrdaļai. Minētā telpa ir stipri nolaistā stāvoklī un, kas jo īpaši atzīmējams, ka pie vienas no sienām ir uzstādīta metāla caurule, kurai nevar būt funkcionālas nozīmes un tiesiska izmantošanas mērķa, veicot kriminālprocesuālas darbības ar ieslodzītajām personām. Līdz ar to ir objektīvs pamats uzskatīt, ka minētā caurule acīmredzami tiek izmantota, lai ar roku dzelžiem pieslēgtu ieslodzītās personas, kādu normatīvos aktos neparedzētu mērķu sasniegšanai. Minēto netieši apstiprināja arī policijas amatpersonas. Vēršu uzmanību, ka Aizturēto personu turēšanas kārtības likuma 3.panta ceturtā daļa paredz, ka “aizturēto brīdina, ka pret viņu var pielietot speciālos līdzekļus, ja viņš nepakļaujas vai pretojas policijas amatpersonas likumīgajām prasībām vai ir pamats uzskatīt, ka aizturētais var bēgt vai nodarīt kaitējumu citiem cilvēkiem vai sev”. Ministru kabineta 2011.gada 18.janvāra noteikumi Nr.55 “Noteikumi par speciālo līdzekļu veidiem un to lietošanas kārtību” (turpmāk – Noteikumi Nr.55) nosaka speciālo līdzekļu veidus, kurus atļauts lietot Iekšējās drošības biroja un Valsts drošības dienesta amatpersonām, Valsts policijas, pašvaldības policijas un ostas policijas darbiniekiem un robežsargiem, kā arī šo līdzekļu lietošanas kārtību. Saskaņā ar minētajiem noteikumiem ir atļauts lietot roku dzelžus vai roku un kāju dzelžus. Atbilstoši Noteikumu Nr.55 12. un 14.punktam “sasiešanas līdzekļus, roku dzelžus, roku un kāju dzelžus lieto gadījumā, ja nepieciešams sasiet vai saslēgt personas rokas vai kājas vai vienlaikus rokas un kājas. Ja personu apsardzes uzraudzībā pārvieto transportlīdzeklī, tās rokas sasien vai saslēdz roku dzelžos priekšpusē, bet, ja persona apsardzes uzraudzībā pārvietojas kājām, tās rokas sasien vai saslēdz roku dzelžos mugurpusē”. Tādējādi normatīvo aktu nosacījumi neparedz iespēju vai tiesības amatpersonām pieslēgt aizturētās personas ar roku dzelžiem pie dažādiem komunikāciju vai interjera elementiem.

Lai gan normatīvais regulējums paredz tiesības policijas amatpersonām pielietot pret personu speciālos līdzekļus – roku dzelžus vai roku un kāju dzelžus, tomēr to lietošanā ir stingri jāievēro normatīvajos aktos noteiktā kārtība. Līdz ar to metāla caurule, kas atrodas blakus dežūrdaļā esošajā procesuālo darbību telpā, ir nekavējoties jānoņem, lai tiktu novērsts risks, ka ieslodzītās personas varētu tikt pie tā pieslēgtas, tādējādi radot tām pazemojumu un ciešanas.

Turklāt norādāms, ka blakus minētajai telpai ir restots nodaļējums, kurš izskatījās pēc pagaidu turēšanas telpas, kaut gan policijas amatpersonas norādīja, ka šādiem mērķiem tas izmantots netiekot. Tomēr tas nebija slēgts un bija acīmredzami pieejams darbiniekiem, kā arī nerādīja pārliecību, ka tas nevar tikt vai netiek izmantots.

Tāpat vēršama uzmanība uz ĪAV telpu, kas atrodas blakus telpai, kas paredzēta biometrijas datu iegūšanai un aizturēto fotografēšanai. Minētā telpa atrodas ārpus ĪAV amatpersonu redzamības, tajā Tukuma iecirkņa darbinieki var iekļūt bez ĪAV šķērsošanas, tā ir bez apgaismojuma un to ir iespējams aizslēgt. Minētie apstākļi nerada pārliecību, ka tā varētu tikt izmantota tiesiskiem mērķiem. Ņemot vērā to, ka arī amatpersonas nevarēja norādīt šīs telpas funkcijas, no cilvēktiesību viedokļa šīs telpas pieejamība ir vērtējama kritiski.

Tāpat kā 2017.gadā arī šobrīd ĪAV nav iekārtota aizturēto apskates telpa un pēc amatpersonu norādītā Tukuma ĪAV tiek veikta tikai personas virspusējā pārmeklēšana. Tomēr tas neizslēdz gadījumus, kad objektīvi var būt nepieciešamība pēc personas pilnās pārmeklēšanas, kas atsevišķas telpas neesības dēļ būtu būtiski apgrūtināta. Līdz ar to nav ievērota Aizturēto personu turēšanas kārtības likuma 2.panta otrās daļas 7.punktā noteiktā prasība par šādas atsevišķas telpas iekārtošanu.

Personas nodotās un izņemtās mantas glabājas ĪAV gaitenī divās atsevišķās vietās koka skapjos. Viena vieta ir paredzēta aizliegto mantu glabātuvei, kurā vizītes laikā glabājās arī dzeramais ūdens. Savukārt otra – pārējām mantām. Šādai mantu atsevišķai glabāšanai netika sniegts saprātīgs pamatojums un nav saskatāms arī mērķis un nepieciešamība mantu atsevišķai glabāšanai, jo tādējādi var rasties lieki riski saistībā ar mantu uzglabāšanu. Līdz ar to šāda prakse būtu pārskatāma, nodrošinot, ka mantas tiek glabātas vienuviet.

Darbavieta ĪAV amatpersonai ierīkota ĪAV gaitenī, kur glabājas vairāki uzskaites žurnāli, kuros tiek reģistrēta dažāda rakstura informācija (piem., par personu ievietošanu un atbrīvošanu no ĪAV, par personu izvešanu no kamerām, par medicīniskās palīdzības sniegšanu).

ĪAV tiek veikta koplietošanas telpu videonovērošana. ĪAV kamerās videonovērošanas iekārtas nav uzstādītas. No 2017.gada 21.marta spēkā Ministru kabineta noteikumi Nr.153 "Kārtība, kādā policija veic novērošanu, izmantojot tehniskos līdzekļus, kā arī šādas novērošanas rezultātā iegūto datu apstrādi" (turpmāk – Noteikumi Nr.153), kuru 4.punkts paredz, ka īslaicīgās aizturēšanas vietā ievietotās personas novērošanu veic 48 stundas no brīža, kad persona ievietota īslaicīgās aizturēšanas vietā (izņemot apcietinātās un notiesātās personas, kuras pārvietotas no izmeklēšanas cietuma vai brīvības atņemšanas iestādes). Līdz ar to Noteikumu Nr.153 prasības Tukuma ĪAV netiek nodrošinātas.

Tukuma ĪAV ir daļēji segts pastaigu laukums, kurā pastaigas var notikt arī sliktos laika apstākļos. Lai gan nojume bija izveidota, tomēr tā bija acīmredzami bēdīgā stāvoklī un visdrīzāk nespēj pilnvērtīgi pildīt savu funkciju. Pastaigu laukumā ir uzstādīta videonovērošanas ierīce. Tomēr pastaigu laukumā nav ierīkota signālpoga policijas amatpersonas izsaukšanai. Ņemot vērā to, ka amatpersona, veicot dienesta pienākumus, var neatrasties pie monitora un pastaigu laukums atrodas ārpus darbinieku redzesloka, būtu lietderīgi nodrošināt pastaigu laukumā esošai personai iespēju pievērst amatpersonas uzmanību vai paziņot par steidzamas palīdzības nepieciešamību.

Aizturēto personu turēšanas kārtības likuma 5.panta trešās daļas 8.punkts, kontekstā ar Tabakas izstrādājumu, augu smēķēšanas produktu, elektronisko smēķēšanas ierīču un to šķidrumu aprites likuma 10.panta otrās daļas 3.punktu, neparedz iespēju smēķēt ĪAV telpās un tās teritorijā. Tomēr vizītes laikā pastaigu laukumā konstatētie cigarešu izsmēķi liecina, ka minēto normatīvo aktu prasības ĪAV netiek ievērotas.

Amatpersonas norādīja, ka darba laikā ĪAV parasti ir viena policijas amatpersona. Savukārt nepieciešamības gadījumā ĪAV tiek pieaicināts policijas darbinieks no dežūrdaļas. Attiecīgi gadījumos, kad nepieciešama nekavējoša iejaukšanās, ĪAV esošā amatpersona objektīvi nevarēs nekavējoties sniegt nepieciešamo palīdzību, vienlaicīgi sazinoties ar citiem darbiniekiem vai palīdzības dienestiem. Līdz ar to tikai vienas amatpersonas pastāvīga esamība ĪAV telpās nespēj nodrošināt nekavējošu reaģēšanu un palīdzības sniegšanu nepieciešamības gadījumā ieslodzītajai personai, kā arī var radīt draudus paša policijas darbinieka un sabiedrības drošībai kopumā bēgšanas gadījumā.

Pienesumi ĪAV ir atļauti Ministru kabineta 2006.gada 11.aprīļa noteikumu Nr.289 "Noteikumi par īslaicīgās aizturēšanas vietas kamerā glabāšanai atļauto priekšmetu sarakstu" (turpmāk – Noteikumi Nr.289) noteiktajā apjomā.

Pozitīvi vērtējama Tukuma ĪAV prakse, ka ieslodzītajām personām ir pieejama dažāda veida lasāmviela. Tā tiek izsniegta pēc ieslodzīto lūguma.

Personu ievietošana ĪAV

Aizturētais ĪAV nonāk caur dežūrdaļu. Kā jau tika minēts, tad Tukuma ĪAV tiek veikta tikai personas virspusēja pārmeklēšana. Pārmeklēšana tiek fiksēta dokumentāri. Kā norādīja policijas amatpersonas, tad Tukuma iecirknī ir abu dzimumu darbinieki, tādējādi grūtības ar pretējā dzimuma aizturēto personu pārmeklēšanu neesot.

Kā norādīja policijas amatpersonas, tad gadījumā, ja ieslodzītā persona izsaka sūdzības par veselības stāvokli, un konkrētā persona policijas darbiniekiem ir zināma, tad konkrētais gadījums tiks vērtēts un, ja radīsies šaubas par sūdzību pamatotību, amatpersona var atteikt ieslodzītajam izsaukt neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta brigādi. Minētais tika pamatots ar nepamatoti izteiktām sūdzībām un lieku resursu tērēšanu, kas no tā izrietētu. Turklāt par minēto faktu vizītes laikā norādīja arī kriminālprocesuālā kārtībā ievietotā persona, kas izteica sūdzības par to, ka policijas amatpersonas pēc viņa lūguma neizsauca neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta brigādi. Vēršu uzmanību, ka policijas amatpersonas nav ārstniecības personāls un viņām nav nepieciešamo zināšanu medicīnā, lai izvērtētu, vai konkrētajā gadījumā personai ir vai nav nepieciešama medicīniskā palīdzība. Līdz ar to noraidot ieslodzīto personu lūgumus nodrošināt medicīnisko palīdzību, policijas amatpersonas uzņemas atbildību par iespējamo kaitējumu, kas ieslodzītajam var rasties savlaicīgi nesaņemtās medicīniskās palīdzības dēļ. Aizturēto personu turēšanas kārtības likuma 9.panta pirmās daļas 1.punkts paredz, ka "aizturētajam ir garantēta šāda veselības aprūpe par valsts budžeta līdzekļiem: neatliekamā medicīniskā palīdzība, kā arī palīdzība traumām, akūtu saslimšanu vai hronisku slimību saasinājuma gadījumos un to ārstēšanai nepieciešamie līdzekļi". Ievērojot minēto, lūdzu nodrošināt, ka ieslodzītajām personām tiek garantēta likumā noteiktā veselības aprūpe un medicīniskā palīdzība.

Policijas amatpersonas informēja, ka gadījumā, ja ĪAV nonāk ārvalstnieks, komunikācijas problēmas neesot, un nepieciešamības gadījumā tiek pieaicināts tulks, ar ko ir noslēgts līgums. Savukārt, ja persona vēlas sazināties ar aizstāvi, ĪAV amatpersona informē procesa virzītāju un tas tiek nodrošināts.

Ieslodzītā persona pirms ievietošanas kamerā tiek mutiski iepazīstināta ar iekšējās kārtības noteikumiem, par ko viņai ir jāparakstās. Tomēr vizītes laikā pie sienas esošais izraksts par ĪAV iekšējo kārtību bija novecojošā redakcijā un nesniedza pilnu informāciju par aizturētās personas tiesībām ĪAV un aktuālo regulējumu, kas attiecas uz ĪAV iekšējo kārtību. Turklāt sarunas gaitā ar ĪAV amatpersonām tika konstatēts, ka viņi nav informēti par Aizturēto personu turēšanas kārtības likuma 2018.gada 19.aprīļa grozījumiem, kuri piešķir nepilngadīgajiem ĪAV tiesības tikties vienatnē ar tuviniekiem. Aicinu pievērst uzmanību amatpersonu informētībai par normatīvajiem aktiem un to grozījumiem, kuri reglamentē ĪAV darbību.

Ievietojot personu kamerā, personai tiek izsniegts matracis un sega, kā arī higiēnas līdzekļi. Kā norādīja policijas amatpersonas, tad papildus jau minētajam administratīvajā kārtībā ievietotajām personām tiek izsniegts arī palags. Vēršu uzmanību, lai gan Aizturēto personu turēšanas kārtības likums neparedz pienākumu ieslodzītajām personām izsniegt

spilvenu un palagu, tomēr vairākās apmeklētajās ĪAV Tiesībsarga biroja darbinieki ar gandarījumu konstatēja, ka minētie priekšmeti tiek izsniegti visām ĪAV ievietojamām personām. No cilvēktiesību viedokļa raugoties, minētā rīcība viennozīmīgi norāda uz vēlmi mazināt ciešanas, kuras personai rodas tiesību uz brīvību ierobežošanas rezultātā. Ņemot vērā minēto, aicinu nodrošināt un izsniegt arī palagu un spilvenu visām ĪAV ievietojamajām personām, ja nepastāv objektīvi iemesli uzskatīt, ka tas apdraud konkrētas ievietotās personas vai citu personu drošību.

Amatpersonas norādīja, ka procesuālās darbības ar aizturētajām personām notiek gan ĪAV, gan izmeklētāju kabinetos. Tas esot atkarīgs no procesa virzītāja ieskats. No cilvēktiesību viedokļa ir visai kritiski vērtējama ieslodzīto transportēšana procesuālo darbību veikšanai ārpus ĪAV, ja tam nav objektīvas nepieciešamības. Tas ne vien paaugstina iespējamās vardarbības risku, bet arī var ievērojami apgrūtināt sūdzību par amatpersonu iespējamo vardarbību izmeklēšanu.

Kā norādīja policijas amatpersonas, tad pārsvarā kriminālprocesuālā kārtībā ievietotās personas ĪAV tiek turētas līdz 7 dienām. Tomēr pēc iepazīšanās ar atsevišķiem ierakstiem reģistrācijas žurnālā, tika konstatēts, ka personas atsevišķos gadījumos ĪAV uzturas 13 un 14 dienas. Vienlaikus kā norādīja policijas amatpersonas, tad konvojs tiek organizēts divas reizes nedēļā. Uzsveru, ka no cilvēktiesību viedokļa personas atrašanās laikā ĪAV vajadzētu būt minimālam, un attiecībā uz apcietinātajām un notiesātajām personām, kas ĪAV ir ievietotas procesuālo darbību veikšanai, atrašanās laiku vajadzētu maksimāli ierobežot līdz septiņām darba dienām.

Personām ir iespēja nosūtīt vēstules sevis izvēlētam adresētam. Tādā gadījumā persona vērsas pie ĪAV amatpersonas ar lūgumu, kur tai tiek izsniegts papīrs, rakstāmais un nepieciešamības gadījumā konverts.

Kameras

ĪAV vizītes laikā tika apskatītas trīs kameras. Kameras kopumā bija sliktā stāvoklī un to uzlabošanai noteikti ir nepieciešams remonts. Kameras ilgstoši nav remontētas, par ko liecināja daudzie uzraksti uz sienām, nodrupušais krāsojums un apmetums. Telpas un inventārs bija acīmredzami nolietots.

Kameras ir aprīkotas ar vienkārtu un divkārtu gultām un galdu. Tomēr atsevišķās kamerās nav ierīkoti pie sienas piestiprināti plaukti vai pie grīdas piestiprināti soli, tādējādi neievērojot Aizturēto personu turēšanas kārtības likuma 7.panta piektās daļas 2. un 3.punkta prasības. Turklāt atzīmējams, ka kamerās esošā inventāra izvietojums nenodrošina personām pienācīgos apstākļos ieturēt maltīti.

Kamerās ir uzstādītas izlietnes, kā arī ūdensvadam pieslēgti sanitārie mezgli. Tomēr kā nācās secināt pēc vienas no apskatītajām kamerām, tad tajā ierīkotajai konstrukcijai, kurai ir jānodrošina, ka aizturētais sanitārā mezgla apmeklēšanas laikā ir aizklāts citu personu skatam, nav durvis. Līdz ar to tualetes apmeklēšanas laikā netiek garantēta personas privātuma aizsardzība.

Kamerās ir uzstādīta mākslīgā ventilācija, tomēr vizītes laikā kamerās bija jūtama smaka, tādējādi radot šaubas par pienācīgas ventilācijas nodrošināšanu. Tāpat tika konstatēts, ka kameru logiem priekšā ir metāla restes un žalūzijas, kas nodrošina tikai minimālu dabiskā apgaismojuma nokļūšanu kamerās. Turklāt kamerā, kurā personas tiek ievietotas administratīvā kārtībā, nebija nodrošināts pietiekams mākslīgais apgaismojums. Par apgaismojuma un ventilācijas problemātiku atbildīgās institūcijas tika informētas jau 2017.gadā, tomēr uzlabojumu nav.

Kamerās nav ierīkotas signālpogas policijas amatpersonas izsaukšanai. Ņemot vērā, ka ĪAV kamerās netiek veikta videonovērošana, drošības apsvērumu dēļ kamerās būtu nepieciešams ierīkot signālpogas policijas amatpersonas izsaukšanai, tādējādi nodrošinot Aizturēto personu turēšanas kārtības likuma 7.panta piektās daļas 4.punktā noteikto prasību.

Apskatīto ĪAV kameru plānojums nav piemērots personām ar kustību traucējumiem un personām, kuras pārvietošanas rītnkrēslā. Kameru lielums un tajās esošo labierīcību lielums nepieļauj pat varbūtību, ka tās būtu pieejamas personām ar kustību traucējumiem vai rītnkrēslā.

Higiēna

Vizītes laikā amatpersonas paskaidroja, ka ĪAV uzkopšana tiek veikta katru darba dienu, arī tad, kad persona ir ievietota kamerā. Lai gan ĪAV bija grafiks, kurā tiek fiksētas uzkopšanas reizes, tomēr vizītes laikā kopumā varēja pārliecināties, ka higiēnas prasības Tukuma ĪAV netiek nodrošinātas normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, kas jo īpaši ir attiecināms uz smakas esību ĪAV, kā arī kameras un to sanitārie mezgli radīja šaubas par regulāru un rūpīgu to kopšanu, kā to paredz Ministru kabineta 2016.gada 16.novembra noteikumi Nr.726 "Higiēnas prasības īslaicīgās aizturēšanas vietā" (turpmāk – Noteikumi Nr.726). Minēto noteikumu 2., 5. un 12.punkts paredz, ka "katra īslaicīgās aizturēšanas vietas telpa un tās aprīkojums tiek uzturēts tīrs un darba kārtībā. Īslaicīgās aizturēšanas vietas grīdas seguma mitro uzkopšanu veic atbilstoši nepieciešamībai, bet ne retāk kā reizi dienā, lietojot mazgāšanas līdzekļus, bet mazgāšanās telpās, tualetēs un sanitārajos mezglos – lietojot dezinfekcijas līdzekļus. Sanitārā aprīkojuma mitro tīrīšanu un dezinficēšanu veic reizi dienā".

Atbilstoši Noteikumu Nr.726 6.punktam "aizturēto pastaigām svaigā gaisā paredzētā iezogotā laukuma seguma sauso uzkopšanu veic reizi dienā". Pēc ĪAV apskatītā pastaigu laukuma, kurā mētājās izsmēķi un pērnā gada lapas, neradās pārliecība arī par šīs prasības pienācīgu ievērošanu. Tāpat arī netika konstatēts, ka mazgāšanās telpā būtu novietota ar vāku aizverama atkritumu tvertne, kā to paredz Noteikumu Nr.726 8.punkts. Līdz ar to secināms, ka Tukuma ĪAV netiek nodrošinātas Noteikumu Nr.726 prasības.

Apskatot gultas piederumu noliktavu, tika konstatēti tīrie un netīrie gultas piederumi, kas glabājas vienkopus vienā telpā, kurā bija jūtama ļoti spēcīga smaka. Aicinu nodrošināt, ka gultas piederumi tiek uzglabāti higiēnas prasībām atbilstošā telpā.

Savukārt par dušas apmeklējumu skaitu tika norādīts, ka pamatā dušu ieslodzītā persona var apmeklēt ne retāk kā reizi septiņās dienās, tomēr pēc lūguma izteikšanas to var nodrošināt arī ātrāk – reizi trīs vai četrās dienās. Ievērojot minēto, secināms, ka ĪAV nav izstrādāta precīza kārtība, kādā persona var izmantot mazgāšanās telpu. Uzsveru, ka ieslodzītajām personām ir jādod iespēja nomazgāties biežāk, nekā tikai pēc septiņu dienu atrašanās ĪAV. Citādi rodas situācija, ka personām, kuras ĪAV atrodas mazāk par nedēļu, var nebūt iespēja nomazgāties vispār, kas nebūtu pieļaujams. Turklāt mazgāšanās telpā nebija krēsla, galda vai drēbju pakaramā, kur persona varētu novietot savas drēbes mazgāšanās laikā. Tāpat personai ir jābūt līdzīgi dvieļim, lai pēc dušas noslaucītos.

Vēršu uzmanību, ka par higiēnas prasību neievērošanu tika norādīts jau pēc 2017.gadā veiktās vizītes, tomēr nekādi būtiski uzlabojumi nav tikuši veikti.

Ēdināšana

ĪAV ievietoto personu ēdināšanu nodrošina komersants, ar kuru noslēgts līgums. Amatpersonas norādīja, ka ēdiens tiek izsniegts trīs reizes dienā un vienu reizi dienā tiek nodrošināts arī siltais ēdiens, tā daudzums pietiekams un kvalitāte esot laba. Turklāt pēc amatpersonu norādītā, tiekot risināti arī gadījumi, kad ieslodzītā persona slimo ar cukura diabētu. Vienlaikus no intervētās personas tika saņemtas sūdzības, ka ēdināšana ir slikta un tās apjoms nav pietiekams. Pozitīvi, ka pēc pieprasījuma nodrošina ar karsto ūdeni.

Ievērojot iepriekšminēto par Tukuma ĪAV un tās telpu vispārīgi slikto tehnisko stāvokli, kā arī apstākļiem, kuru rezultātā ieslodzītajām personām var tikt nodarītas ciešanas, aicinu izvērtēt šīs ĪAV turpmākas izmantošanas lietderību, apsverot tā slēgšanu.

Gadījumā, ja ir paredzēta šīs ĪAV turpmāka izmantošana, aicinu izvērtēt un ievērot turpmāk norādītās rekomendācijas:

1. Slēgt ĪAV telpu, kura nav paredzēta nekādu funkciju veikšanai, kā arī iecirknī ar restotām durvīm esošo nodalījumu, lai mazinātu sliktas apiešanās riskus un novērstu iespējamību, ka kāda no telpām tiek tomēr izmantota;

2. Nodrošināt ĪAV atbilstību vides pieejamības prasībām;

3. Nodrošināt ĪAV videonovērošanu atbilstoši Noteikumu Nr.153 prasībām;

4. Nodrošināt, ka personu nodotās un izņemtās mantas tiek glabātas vienuviet, tādējādi izslēdzot iespējamus riskus, kas var rasties saistībā ar mantu uzglabāšanu;

5. Ierīkot pastaigu laukumā signālpogu policijas amatpersonas izsaukšanai, tādējādi nodrošinot pastaigu laukumā esošai personai iespēju pievērst amatpersonas uzmanību vai paziņot par steidzamas palīdzības nepieciešamību;

6. Nodrošināt ĪAV ar pilnvērtīgai funkciju izpildei nepieciešamo darbinieku skaitu;

7. Nodrošināt, ka ĪAV amatpersonas ir informētas par aktuālo normatīvo regulējumu, kas attiecas uz ĪAV darbību;

8. Nodrošināt, ka ieslodzītajām personām tiek garantēta likumā noteiktā veselības aprūpe un neatliekamā medicīniskā palīdzība;

9. Nodrošināt, ka procesuālās darbības ar aizturētajām personām notiek ĪAV telpās, izņemot, ja pastāv objektīva nepieciešamība tās veikt ārpus;

10. Nodrošināt minimālu personas atrašanās laiku ĪAV, un attiecībā uz apcietinātajām un notiesātajām personām, kas ĪAV ir ievietotas procesuālo darbību veikšanai, atrašanās laiku maksimāli ierobežot līdz septiņām darba dienām;

11. Nodrošināt ĪAV telpu iekārtošanu atbilstoši Aizturēto personu turēšanas kārtības likuma 2.panta prasībām;

12. Nekavējoties demontēt procesuālo darbību telpā esošo metāla cauruli;

13. Nodrošināt, ka ĪAV tiek ievērots aizliegums par smēķēšanu;

14. Nodrošināt kameru aprīkojumu atbilstoši Aizturēto personu turēšanas kārtības likuma 7.panta piektajā daļā noteiktajām prasībām;

15. Nodrošināt iespēju visām ĪAV ievietotajām personām ieturēt maltīti pienācīgos apstākļos;

16. Nodrošināt kamerās pienācīgu dabisko apgaismojumu un ventilāciju, un kamerā, kurā ievieto personas administratīvā kārtībā, arī pienācīgu mākslīgu apgaismojumu;

17. Nodrošināt Noteikumu Nr.726 ievērošanu un veikt regulāru ĪAV telpu uzkopi un tīrīšanu;

18. Nodrošināt, ka gultas piederumi tiek uzglabāti higiēnas prasībām atbilstošā telpā;

19. Izstrādāt vienotu kārtību un nodrošināt, ka ieslodzītās personas var izmantot iespēju nomazgāties biežāk nekā tikai pēc septiņu dienu atrašanās ĪAV;

20. Nodrošināt apstākļus, lai ieslodzītajām personām būtu, kur novietot savas drēbes dušas apmeklējuma laikā.

Lūdzu mēneša laikā no šī dokumenta saņemšanas brīža informēt par veiktajām darbībām. Pateicos par vizītes laikā amatpersonu sniegto informāciju un sadarbību ar Tiesībsarga biroja darbiniekiem.

Ar cieņu
tiesībsargs

J.Jansons

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogs